

[Korneliusen]

Det første er den hastige teknologiske udvikling. Det er forbeholdt ganske få at påvirke denne udvikling – det er de bedst uddannede. Andre kan bare følge med – det er de veluddannede. Men en meget stor gruppe i vores samfund opnår end ikke det privilegium bare at kunne følge med – det er de utilstrækkeligt uddannede. 300.000 unge mellem 16 og 24 år er uden for det egentlige uddannelsessystem, og et større, meget større, antal voksne har forladt folkeskolen efter 7-8 års skolegang.

For det andet siger flere og flere mennesker, at de ikke vil lade sig styre af udviklingen; de vil have lov til at være mennesker og leve på egne betingelser og livsvilkår.

Det fører til det tredje, nemlig kravet om at bestemme over egen skæbne; det bliver mere og mere udtalt. Befolkningen ønsker fællesskab. Man vil nødig modtage ordrer ovenfra.

Disse kendsgerninger tvinger os til at foretage nyvurderinger på uddannelsesområdet. Vi må sammenholde ændringer i vore ydre vilkår med vore institutioner, med vores måde at organisere uddannelse på.

Der skal ske væsentlige ændringer på uddannelsesområdet de kommende år. Derfor må vi i gang med en diskussion om selve uddannelsesbegrebet, om uddannelsernes indhold, om nye metoder og ny pædagogik. Det er tvungende nødvendigt, at der fra Folketinget udgår klare signaler om, at vi har viljen til at undgå en ny klassedeling af samfundet baseret på uddannelseskævheder, at vi har viljen til forandringer, der sikrer alle lige muligheder for at udvikle sig gennem uddannelse.

I åbningstalen nævner statsministeren konkret erhvervsuddannelserne. Der kommer et udspil; det er godt. Må jeg lige indskyde en parentes og spørge statsministeren – og jeg beder mindeligt om, at der kommer bare en enkelt sætning med i replikken: Når nu erhvervsuddannelserne skal samles i en fælles lov under Undervisningsministeriet, vil statsministeren så ikke love mig her i dag endnu en gang at overveje, om det meget store sundhedsuddannelsesområde skal forblive i Undervisningsministeriet? Bare overveje det.

Socialdemokratiet har fremlagt sit forslag til en reform for de unge på efg-området. Overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne skal gøres så let og smidig som muligt.

Ved siden af gymnasieuddannelsen skal der være den enstrengede erhvervsuddannelse, der skal gøres så god, at den bliver et fristende alternativ til gymnasiet og til folkeskolens 10. klasse. Den skal give piger og drenge de samme reelle muligheder. Den enstrengede erhvervsuddannelse skal både give erhvervskompetence og kompetence til videregående uddannelse, og den skal baseres på et fælles basisår for alle og en række derpå følgende andendelsuddannelser.

Basisårets undervisning skal have et betydeligt alment indhold, men med en pædagogik, som er forskellig fra folkeskolens, og under basisåret skal eleverne have en uddannelsesløn betalt af det offentlige. Under andendelsuddannelserne skal de aflønnes af arbejdsgiverne på deres praktikpladser. Andendelsuddannelserne skal baseres på vekseluddannelsesprincippet, dvs. et samspil mellem skoleuddannelse og uddannelse på praktikstedet.

Jeg vil spørge undervisningsministeren, om han er enig i disse synspunkter. Og hvis undervisningsministeren ikke er enig, hvad betyder så afsnittet i statsministerens åbningstale om erhvervsuddannelserne? Jeg beder om regeringens udgangspunkt for de drøftelser, der skal komme, og for den kommende debat.

I indledningen nævnte jeg de voksnes uddannelsessituation. Det er en kendsgerning, at ¼ million voksne har utilstrækkelige kundskaber med sig på vejen til det nye samfund. Jeg erindrer om statsministerens bemærkning: Det er vigtigt, at vi uddannelsesmæssigt og kulturelt forbereder os på at gå ind i det nye samfund. ¼ million mennesker har ikke tilstrækkelige kundskaber med sig på vejen til dette nye samfund.

Vi må i gang med at skabe bedre uddannelsesmuligheder for de voksne. Vi har fremsat forslag om betalt frihed til uddannelse. Det er indeholdt i det beslutningsforslag om en samlet politik for social genopretning og modernisering af erhvervsliv og arbejdsmarked, som om kort tid kommer til behandling her i Tinget. Det handler om forøgede uddannelsesmuligheder for voksne på arbejdsmarkedet. Det handler om nye almene uddannelsesstilbud. Det handler om flere pladser inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Det handler om flere pladser for voksne i erhvervsuddannelserne.